

ДРЖАВНА РЕВИЗОРСКА ИНСТИТУЦИЈА

Резиме извештаја о ревизији сврсисходности пословања „Управљање опасним отпадом ”

26. јануар 2023. године

На територији Републике Србије не постоји редован систем сакупљања опасног отпада. Систем сакупљања опасног отпада првенствено се заснива на економској вредности отпада. Не постоји посебно законодавство о одвојеном сакупљању и управљању опасним отпадом из домаћинства у Републици Србији. Постоји ограничен капацитет за физичко-хемијски третман опасног отпада и само ограничени капацитети за одлагање опасног отпада. Нема довољно капацитета за складиштење опасног отпада. У таквим околностима, произвођачи опасног отпада привремено складиште опасни отпад на својим локацијама у привременим складиштима. На територији Републике Србије још увек не постоји национално постројење за третман опасног индустријског отпада, као ни централна регионална складишта опасног отпада, иако је планско решење дато у Просторном плану Републике Србије из 2010. године.

Надлежни органи су дужни да обрате више пажње на управљање опасним отпадом јер циљеви смањења генерисања опасног отпада, утврђивања тачних количина и унапређења третмана опасног отпада остају неостварени.

Закључци и налази

ЗАКЉУЧАК 1: Систем управљања рударским отпадом у Републици Србији није ефикасан јер оператери одлажу рударски отпад и управљају њиме без дозволе за управљање отпадом и није успостављена јединствена база података рударског отпада

Налаз 1.1: У Републици Србији само један оператер одлаже и управља рударским отпадом на основу дозволе за рударски отпад и плана управљања рударским отпадом. Најмање 20 оператера одлаже и управља потенцијално опасним рударским отпадом (флотацијском јаловином) без издате дозволе за управљање отпадом.

Налаз 1.2: Није успостављен ефикасан систем доставе и контроле тачности података о произведеним количинама и карактеру рударског отпада. Не постоји електронска или друга база података о укупним количинама рударског отпада и минералних сировина. Од 674 одобрена експлоатациона поља, надлежним органима су достављени подаци о генерисаним количинама рударског отпада са 193 експлоатациона поља, због чега постоји ризик од тога да подаци о укупној количини рударског отпада не буду свеобухватни.

ЗАКЉУЧАК 2: Није у потпуности ефикасан систем управљања опасним отпадом са аспекта успостављања механизма за примену законских и подзаконских аката, утврђивања тачних количина и капацитета постројења за третман опасног отпада и координације инспекцијских органа

Налаз 2.1: Нису створени механизми за потпуну примену постојећих законских и подзаконских аката за управљање опасним отпадом. Не прате се циљеви и стопе сакупљања и третмана батерија и акумулатора, отпада од електричне и електронске опреме и отпадних возила. Не функционише систем сакупљања фармацеутског отпада од грађана. Само 12% ЈЛС предвидело је планом управљања отпадом успостављање система сакупљања опасног отпада из домаћинства.

Налаз 2.2: Због одсуства ближег уређења поступка издавања дозвола за управљање опасним отпадом и некомплетног регистра издатих дозвола, није могуће утврдити укупне капацитете постројења за третман опасног отпада у Републици Србији.

Налаз 2.3: Подаци о произведеној количини и третману опасног отпада нису поуздани. Постоје разлике између података о количини произведеног опасног отпада Агенције за заштиту животне средине и Републичког завода за статистику, као и између стања залиха на привременом складишту у извештајној години на дан 31.12. и стања залиха на привременом складишту на дан 1.1. у наредној години.

Налаз 2.4: Евиденција произвођача медицинског отпада није свеобухватна, а постојећа инфраструктура за третман медицинског отпада није у потпуности функционална. Од укупно 6.969 регистрованих здравствених установа у јавној и приватној својини у Републици Србији, 1.469 (21%) је доставило податке Агенцији о произведеној количини инфективног медицинског отпада у 2021. години.

Налаз 2.5: Већина здравствених установа нема сагласности на планове за управљање медицинским отпадом. У 2021. години укупно 310 произвођача медицинског отпада произвело је више од 500 кг опасног медицинског отпада, од чега 302 (97%) произвођача медицинског отпада нема сагласност на план управљања медицинским отпадом.

Налаз 2.6: Није успостављена координација надлежних органа у циљу обухватнијег и делотворнијег надзора над управљањем медицинским отпадом. Министарство здравља (санитарна инспекција) и Покрајински секретаријат за урбанизам и заштиту животне средине у 2020. и 2021. години нису вршили инспекцијски надзор над применом Закона о санитарном надзору, односно Закона о управљању отпадом.

Државна ревизорска институција, након спроведене ревизије „Управљање опасним отпадом“, између осталих даје следеће препоруке:

Министарству рударства и енергетике и Покрајинском секретаријату за енергетику, грађевинарство и саобраћај да предузму активности којима ће подстаћи све оператере који управљају рударским отпадом да ускладе своје пословање са одредбама прописаним Уредбом о условима и поступку издавања дозволе за управљање отпадом, као и критеријумима, карактеризацији, класификацији и извештавању о рударском отпаду; успоставе електронску базу података о рударском отпаду; утврде за која експлоатациона поља су се стекли услови за укидање одобрења.

Министарству заштите животне средине да унапреди систем и механизме за примену прописаних стопа сакупљања и за третман посебних токова отпада; успостави механизме за примену законских одредби које се односе на сакупљање фармацеутског отпада од грађана; успостави Регистар издатих дозвола Агенције за заштиту животне средине тако да јавности буду доступни сви подаци из Регистра издатих дозвола свих надлежних органа.

Агенцији за заштиту животне средине да објављује све податке из Регистра издатих дозвола надлежних органа, изврши контролу стања залиха на привременом складишту у извештајној години на дан 31.12. и стања залиха на привременом складишту на дан 1.1. у наредној години; иницира измену обрасца ГИО 3 – Годишњи извештај о отпаду оператера постројења за поновно искоришћење отпада у циљу усклађивања са Правилником о категоријама, испитивању и класификацији отпада.

Министарству здравља да успостави механизме за примену законских одредби које се односе на сакупљање фармацеутског отпада од грађана, предузме мере како би све здравствене установе у јавној својини успоставиле потпун третман инфективног медицинског отпада и **Покрајинском секретаријату за урбанизам и заштиту животне средине** да предузму мере у циљу унапређења обухвата надзора здравствених установа у погледу управљања медицинским отпадом.